

B1 - Szkoły podstawowe - klasy I - III

1. **Cykl spotkań z Rycerzem Tomaszem.** Dzieci uczestniczą w budowaniu zamku, tworzeniu witraży, wybijaniu monet krzyżackich, turniejach rycerskich, próbach chóru zakonnego. (częstotliwość zajęć: 1-2 w miesiącu; czas trwania: 1,5 godziny)
2. **Jak wyglądało codzienne życie rycerzy na zamku w Malborku?** Spacer przez Zamek, wzbogacony opowieściami o tym, co się działo dawno temu w poszczególnych częściach zamku. (czas trwania: 1 godzina)
3. **Tajemnice bursztynu.** Oglądanie bryłek bursztynu, poznawanie kolorystyki i cech bursztynu (doświadczenia), szlak bursztynowy. Artystyczne wyroby z bursztynu - wystawa. (czas trwania: 1,5 godziny)
4. **Damy, rycerze, chorągwie.** Oglądanie różnych wyobrażeń rycerzy i dam przedstawionych na płaskorzeźbach, rzeźbach, malowidłach, witrażach i obrazach. Rozmowa o życiu rycerzy, cechach wzorowego rycerza. Barwa, broń, chorągwie. Obecność dam na turniejach rycerskich. Część druga zajęć przeznaczona jest na wykonanie pracy plastycznej np. chorągiew, herb, wianek i in. (czas trwania: 2-2,5 godziny)

B2 - Szkoły podstawowe - klasy IV - VI

1. **Życie codzienne za zamku rycerskim.** Wprowadzenie pojęć: zamek, rycerstwo, zakonnik, krzyżak. Zajęcia są próbą odpowiedzi na pytanie, jak żyli w średniowieczu mieszkańcy zamku? Jaki był rozkład dnia rycerza? Co to jest kodeks rycerski? Zajęcia polegają na aktywnym odkrywaniu przez dzieci miejsc związanych z życiem codziennym jego mieszkańców (kaplica, kapitułarz, komnatki dostojników zakonu, kuchnia).
2. **Życie codzienne zakonnika w zamku konwentualnym.** Przedstawienie struktury konwentu, spacer przez zamek z odnajdywaniem funkcji poszczególnych pomieszczeń. (czas trwania: 2-2,5 godziny)
3. **Państwo wielkiego mistrza.** Powstanie i rozwój zakonu krzyżackiego, osiągnięcia w administracji, gospodarce (miasta, zamki, kościoły) i wojskowości. Uczniowie poznają wnętrze Pałacu Wielkich Mistrzów (pomieszczenia reprezentacyjne, prywatne i dawną kancelarię), Kościół Najświętszej Marii Panny oraz elementy uzbrojenia. (czas trwania: 2 godziny)
4. **Zamek jako budowla obronna.** Odnajdywanie w trakcie wędrowki przez zamek jego funkcji warownych. Poznawanie terminologii poszczególnych urządzeń, sposobów oblężania, ewolucji sztuki obrony. (czas trwania: 2-2,5 godziny)
5. **Zabytki kultury mojego regionu.** Wprowadzenie pojęć: zabytek, zamek, muzeum. Zajęcia polegają na ukierunkowanym poznaniu zamku jako przykładu dziedzictwa kulturalnego regionu (tylko wybrane wnętrza i kolekcje np. bursztynu lub militariów).
6. **Domy i wnętrza mieszkalne naszych przodków.** Uczniowie poznają warunki mieszkania na przestrzeni wieków z uwzględnieniem czasów średniowiecznych i nowożytnych. Wyposażenie wnętrz (meble, ceramika), systemy ogrzewania. Istnieje możliwość połączenia tych zajęć z poznaniem sposobów wytwarzania dawnej ceramiki (dodatkowe zajęcia w pracowni ceramicznej - czas: 3 godziny)

C - Gimnazjum

1. **Krzyżacy na ziemiach polskich.** Rys historyczny Zakonu. Rozwój zakonu i stosunki z Polską, Prusami i Litwą. (czas trwania: 2-2,5 godziny)
2. **Symbolika biblijna Zamku.** Odczytywanie i interpretacja niektórych elementów symboliki biblijnej na terenie Zamku. Pogłębianie umiejętności posługiwania się Pismem Świętym - odnajdywanie źródeł przedstawień. (czas trwania: 2-2,5 godzin)
3. **Życie wewnętrzne zakonu krzyżackiego.** Poznanie wybranych praw i obowiązków zakonników w odniesieniu do funkcji poszczególnych pomieszczeń i przestrzeni na Zamku. (czas trwania: 2 godziny)
4. **Styl gotycki w architekturze ze szczególnym uwzględnieniem [cech?] zamku obronnego.** Uczniowie poznają wyjaśnienie nazwy styl gotycki, czas i miejsce jego powstania, cechy charakterystyczne. Wprowadzenie pojęć: sklepienie krzyżowo-żebrowe, maswerk, machikuł, krenelaż, hurdyca, brona.

5. **Życie codzienne zakonu krzyżackiego w Prusach w XII-XV wieku.**

Uczniowie poznają podstawowe zasady reguły zakonu krzyżackiego, prawa i obowiązki zakonnika i rycerza, rozkład dnia. Odkrywanie miejsc związanych z życiem codziennym jego mieszkańców (kaplica, kapituła, komnatki dostojników)

6. **Historia budowy i rozbudowy zamku (druga połowa XIII wieku do pierwszej połowy XV wieku).**

Uczniowie poznają lokalizację, sposoby budowania oraz przemiany architektoniczne zamku od czasu powstania do połowy XV wieku.

7. **Wielka wojna z Zakonem w latach 1409-1411.**

Przyczyny i przebieg wielkiej wojny z Zakonem. Postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego. Oblężenie Malborka w czasie wojny.

ZAJĘCIA WARSZTATOWE dla grup wiekowych od przedszkoli do gimnazjum

Tematyka: Prezentacja Zamku i Muzeum aktywną metodą warsztatową.

Przedmiotem zainteresowań może być historia Zamku, kolekcje, wystawy czasowe, kultura i obyczaje polskie, przyroda... Wyboru tematu i metod dokonuje wspólnie nauczyciel z pedagogiem muzealnym. Zajęcia składają się z dwóch części:

- pierwsza - "teoretyczna", to poznanie wybranych zagadnień, zwiedzanie części zamku, spotkanie z obiektem
- część drugą wypełniają zajęcia plastyczne.

Prace uczniów mogą być prezentowane w szkole lub na wystawach oświatowych w pomieszczeniach muzeum.

D - Szkoły średnie

1. **Tematy: 4,5,6,7 w grupie C Gimnazjum** mogą być realizowane z młodzieżą szkół średnich w formie lekcji muzealnych lub zajęć fakultatywnych.

2. **Życie codzienne zakonnika krzyżackiego na Zamku w Malborku.**

Przedstawienie reguły zakonnej, struktury Zakonu, rozkład dnia w odniesieniu do funkcji poszczególnych pomieszczeń w Zamku.

3. **Kościół w średniowieczu.**

Ukazanie kulturotwórczej roli Kościoła. Pogłębienie wiedzy o katedrze gotyckiej, wniknięcie w jej symbolikę, odczytanie idei, których stała się nośnikiem i wyrazicielem. Odnajdywanie elementów gotyckich na terenie Zamku oraz ich interpretacja. Nauka śpiewu gregoriańskiego.